

פרשת תולדות

גליון 316
תשפ"א

משנת חכמים
מתורגם של רבותינו

מכיר בטובתו • הג"ר מנחם דוד שליט"א

בבריאת העולם, לפני שברא הקב"ה את האשה, מובא שהקב"ה הביא לפני אדם הראשון את כל החיות זוג זוג ע"מ שייתן להם שמות, ולאחר שלא מצא האדם בכל החיות עוז כנגדו אז ברא הקב"ה את האשה מצלעותיו של האדם.

שואל מו"ר ר' חיים פרידלנדר בספרו 'שפתי חיים', הלא התורה באה לדבר על בריאת האשה, בכך שאמר הקב"ה 'לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עוז כנגדו', מפני מה נכנס העניין של קריאת השמות לכל החיות, ורק אז המשיכה התורה בסיפור בריאת האשה מצלעות האיש?

ועוד יש להבין. הגמ' בע"ז (ה.): אומרת שבמעמד הר סיני לאחר שאמרו ישראל למשה "קרב אתה ושמע", מפני שפחדו "מהאש הגדולה", דרשו חז"ל: "תנו רבנן: מי יתן והיה לבבם זה להם" - אמר להן משה לישראל: כפוי טובה בני כפוי טובה, בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא לישראל: "מי יתן והיה לבבם זה להם", היה להם לומר: תן אתה. כפוי טובה, דכתיב: ונפשנו קצה בלחם הקלוקל (זה נאמר על לחם אבירים); **בני כפויי טובה, דכתיב: "האשה אשר נתתה עמדי היא נתנה לי מן העץ ואוכל"**. וצריך להבין מה כפיות טובה יש במה שאמר האדם הראשון לקב"ה את הדברים כהווייתם?

כתוב 'ואדם אין לעבוד את האדמה', פירש"י שם "לפי שאדם אין לעבוד את האדמה, ואין מכיר בטובתן של גשמים, וכשבא אדם וידע

שהם צורך לעולם, התפלל עליהם וירדו, וצמחו האילנות והדשאים", מבואר ברש"י כי בכדי להתפלל על גשם על המתפלל לדעת לשם מה הוא זקוק לגשם ומה הטובה הנובעת מכך, ואחרי שמכירים בצורך, מתפלל.

התבאר יסוד גדול בעבודת התפילה, כי בכדי לגשת לתפילה יש להכיר בטובה שמקבל מנותן הטובה, וללא כך, התפילה אינה תפילה. עד כדי עיכוב הגשמים מיום שלישי ליום שישי, יום בריאת האדם (עיי"ש פ"ב ה).

וכדי להבין את גדר "מכיר בטובתו" מביא בעל החובת הלבבות' משל, משל לחינוק אסופי, אשר הוריו נטשוהו לרחמי הבריות, אדם טוב לב אשר חמל על העולל אספו, האכילו והשקהו, דאג לו לכל צרכיו עד שהשיא אותו, ואז נפרד ממייטבו ופנה לדרכו. במקרה אחר ראה אותו אדם רחמן, אדם שעמד בסכנה מרובה ובא והצילו, וכל ימיו היה מודה לאותו אדם שהצילו מסכנתו והביאו לחיים ולשלום. הרבה יותר מאשר הודאתו של התינוק שגידל עד שנהיה לאיש. מדוע? כי חברו הכיר יותר בטובת המיטיב מאשר הראשון.

וזהו פירושו - אומר ר' חיים, ביקש הקב"ה שיכיר האדם בטובת האשה אשר מבקש הוא לחוננו, אך כיצד יהיה האדם "מכיר בטובתו", לפיכך הביא הקב"ה לפני האדם את כל הבריאה זוג זוג שייתן להם שמות, ואכן האדם ראה ברוחו את תכונתם הפנימית ונתן להם שמות עפ"ו. ולאחר שסקר האדם

את כל חיות הבריאה וראה שהוא היחיד ללא בת זוג, או אז חש בחוסר. וכעת נכון הוא האדם לקבל את האשה, כי כעת הוא "מכיר בטובתו".

לכן קראם משה לבני ישראל 'כפוי טובה בני כפויי טובה' - בניו של אדם הראשון שהיה כפוי טובה, שבשעה ששאלו הקב"ה האם אכלת מעץ הדעת, השיב לו אדם הראשון, "האשה אשר נתת לי היא נתנה לי מהעץ". במקום להודות בטעות ולומר 'אכלתי', יש לאדם הראשון גם טענה - "האשה אשר נתת לי", זה כפוי טובה, לשם מה אתה מספר "האשה" ועוד מוסיף "אשר נתת עמדי"!

וזה היסוד החשוב שהתורה באה ללמדנו, לא להיות כפויי טובה.

*

לאחר החטא, עשה אדם הראשון תשובה. שאל ר' אלה' לאפיאן, מפני מה לא חזר לגן עדן כבתחילה לפני החטא?

מביא השפתי חיים את ה'פרקי דר' אליעזר' בפרשה ז', "לא נטרד אדם הראשון מגן עדן אלא על כפיות טובה". ולכאורה יש להבין מה החומרה הגדולה שבכפיות טובה, עד כדי להיות נטרד מגן עדן? ומסביר ע"פ הסבר אחר בפרשת וישב. התורה מספרת על שארע בין יוסף לאשת פוטיפר: "וימאן ויאמר אל אשת אדוניו הן אדני לא ידע אתי מה בבית וכל אשר יש לו נתן בידי. איננו גדול בבית הזה ממני ולא חשך ממני מאומה כי אם אותך באשר את אשתו ואיך אעשה הרעה הגדלה הזאת וחטאתי לאלוקים", ויש מקום

להבין מפני מה טרח יוסף להאריך בהסבר לאשת פוטיפר, היה לו לומר לא! וכאן זה נגמר. אלא שבאריכות לשונו הסביר יוסף כי "איך אני יכול להחזיר רעה תחת טובה למי שעשה לי טובה"?! זה חוסר אחריות, זה חוסר אנושיות, זה לא בן אדם!

שומעים לאחרונה הרבה מאוד דיבורים בכל מיני סגנונות איך להתייחס לקורונה.

באו נשים לב! הקב"ה ברחמיו הביא עלינו מצב לא נורמלי, מגיפה שמצד אחד גובה קורבנות לא מעטים, אך מצד שני אנשים עסוקים ב-למה הקורונה נמצאת: "רק במקום זה" "ורק הישיבה הזאת" "ורק הישיבה הזאת" וכ"מ תירוצים למה כאן, ולמה שם...

אך למדנו מהשורות הקודמות הסתכלות אחרת: הקב"ה מראה לנו מה אותו נגיף יכול לעשות, ועלינו שומר, כמה צריך להודות ולהכיר בטובה.

כל מה שנותר לנו, מלבד ההודות לקב"ה על בריאות איתנה שנתן לנו ברחמיו, זה להיות "מכיר טובה", שהקב"ה שומר עלינו בהשגחה פרטית. כשמעסקים בכל מיני חישובים סטטיסטיים למיניהם וממה הוא מת והוא חי, זה התרחקות מהכרת הטוב.

נתפלל לה' שלא ניכשל בזה, ושנזכה לראות את הטובה בכל דבר שה' עושה אתנו, ושלא נהיה כפויי טובה ותמיד נראה בטובה, וה' ירעיף עלינו הלאה הטובה וברכה אכ"ר.

(מתוך שיחה שנשמר בישיה"ק כנסת חזקיהו)

לעילוי נשמת

הרב משה בן יהוסף הנטס ז"ל זמרת רחל זינת בת אברהם ונזכר נאל"ה תורתו תנצ"ב.ה.

זמני היום - לאופק נרטים

9:42	סו"ד תפילה	4:06	הדלקת נרות
11:25	חצות	6:15	נץ החמה
4:35	שקיעה		סוּזְק"ש:
5:15	צאת השבת	8:03	מג"א
5:48	ר"ת	8:12	מג"א (72)
	ברכי נפשי	8:50	גר"א

להערות ולמשלוח חומר לעורך

בפקס: 153-4-653-1557

לתרומות והנצחות: 054-846-8706

וב'נדרים פלוס' קופת 'משנתה של תורה'

לקבלת העלון במייל: Mishnatar@gmail.com

מהיום מחפשים 'משנתה של תורה' ב'נדרים פלוס' ומקדישים עלון שיעלה הזיווג יפה ויזכו לבנות בית נאמן בישראל

אי לי לי לי לי

משנת המוסר

מאצרו של מרן המשגיח זצוק"ל

האמת - אינה זקוקה לראיות

❖ מיהו הדרשן המוצלח ששומעים אותו בולם ❖ לא מספיק שהפירוש יהיה 'אמת' צריך שזה יהיה ניכר אמת

הוא לא היה כותב את פירושו אלמלא שהוא בוטח שזה האמת.

אבל אלו שטענתם מרמה ושקר, הם צריכים להביא ראיות כביכול עמוקות, והסברים אשר הצד השווה בהם, הרחיקת האמת והצדקת השקר, כדי להכריח את לב השומעים בטענתם. כאלו ראיות נקראות, **ראיות מדומות**.

פירוש נוסף. שכל טוב, הוא שהשומעים רואים שמעשיו מתאימים לדרשותיו, סוג דיבורים כאלו השומעים מקבלים. אבל כאלו שהבריות שומעים בקולם, רק בגלל שהם מפחדים מהעוצמה שיש בידם, או מעשרם וכל הכבוד שהציבור רוחש להם, הוא רק חנופה וזיוף בכדי לכבדם, וכלשונו "ולא שיודה לב המכבדים אותם על כבודם ושיתהדרו לפני מחשבותם". חז"ל אומרים חכמת המסכן בזויה, שהוא דורש ואינו מקיים, הוא דורש 'כי השוחד יעוור עיני פקחים' והוא בעצמו נוטל שוחד.

הגר"א מפרש מהו שכל טוב, מי שיש בו שכל - תורה. וגם חן - מידות טובות. הוא ייתן חן. **יש כאלו שאני יכול להגיד זאת בתנאים שלהם.**

"כָּל עֲרוֹם יַעֲשֶׂה בְּדַעַת וְכֹסֵל יִפְרֹשׂ אֶנְתָּ" (יג,טז)

הערום בחכמה, יסתיר אפילו בשעת מעשה את מחשבתו הטובה, אבל הכסיל, עוד קודם שמחשבתו תצא אל הפועל, הוא מפרסם אותה.

הגר"א מפרש, שערומ הוא מי שמבין ערמומיות, ומי שמבין ערמומיות, אינו עושה שום דבר, רק אם הוא יודע על בריו. אבל כסיל, מי שהוא בעל דעת, הוא יעשה כפי המושכל הראשון שלו, ולא די שהוא עושה בלי לדעת, הוא גם לא מבין את האיוולת שבדבר ומפרסמה לכל.

"מִלֶּאֱךָ רָשָׁע יִפֹּל בְּרַע וְצִיר אֲמוֹנִים מִרְפָּא" (יז,ג)

פסוק זה הוא המשך לפסוק הקודם. בפסוק הקודם דיבר שלמה המלך, על הכסיל שמגלה את מעשיו, אע"פ שסוג מעשים מעין אלו, היה ראוי להסתיר. עתה שלמה המלך מזהיר **כנגד אלו המגלים סוד**, שרעתם רבה יותר, לפי שהם מזיקים לאחרים על ידי דיבורם. ובפרט, מי ששכרו אותו ובגד באמון שנתנו בו ומגלה את אשר הופקד בידיו. אבל השליח הנאמן 'ציר אמונים', מלבד שהוא עושה שליחותו באמונה, הוא מוסיף לתקן שליחותו.

שלמה המלך ע"ה משווה את תורת החכם למעייני מים חיים, כמו שמקור המעיין נובע נוזלים בכל עת ומרווה לכל אחד ואחד כפי צורכו, גם החכם **מוכיח לפי הצורך של אותו הדור**, ואת הדברים המתאימים לאותם בני אדם. ז"ל רבינו יונה: "ועל כל פעולות ועניינים המזדמנים לידם יחדשו חכמה ועצת צדק". ומי שישמע לתוכחתם וייוועץ בעצתם יסור ממוקשי מוות.

"שֶׁכֶּל טוֹב יִתֵּן חֵן וְדָרָךְ בְּגֵדִים אֵיתָן" (יג,טז)

שני פירושים יש בפסוק זה. האחד, 'שכל טוב' יתן חן' הוא שכל האמת, **האמת אינה זקוקה לראיות** והיא מתקבלת על השומעים בנקל, כי האמת יורה דרכו. כמו שמתבטאים: האמת עד לעצמו. המהר"ל בהקדמתו לפירושו על פרקי אבות כותב, שיש המתבטאים על הפירוש שלהם, שהוא אמת, זה לא מספיק טוען המהר"ל, צריך שגם הפירוש יעיד לעצמו, בבחינת 'ניכרים דברי אמת'. הוא מוסיף ואומר,

הגר"א מפרש: שיש רמח' אברים באדם וכנגדם רמח' מצות עשה, כיון שהמצוות הם נותנות את הכח החיוני (כוח של קדושה, או שהכוונה לעולם הבא) לאברים, לכן בז לשום דבר מצוה, הוא מחבל את עצמו, כי **נחסר מכוחו באותו אבר שזולזל בו**. אבל הירא לקיים כל מצוה ורואה לקיים כל דבר, יהיה שלם בכל אבריו.

אגב, למדתי מתורתו של הרמח"ל, שהאדם הוא עולם קטן, יש בו רמח' אברים וגידים, גם בעולם הגדול יש תריג' בחינות, והגוף לבוש לנשמה, הלבוש הוא בהתאם לנלבש, גם בנשמה יש רמח' אברים וגידים רוחניים, לכן כל מצוה ומצוה שהאדם עושה הוא מקדש את האבר בנשמה **וכנגד זה משפיע בעולם הגדול וממשיך להשפיע** תריג' השפעות על לבוש הנשמה.

"תוֹרַת חֲכָם מְקוֹר חַיִּים לְסוֹר מִמְּקָשֵׁי מוֹת" (יג,יד)

להארות והסרות:
ia0527658778@gmail.com

אליבא דהלכתא

נידוני הלכה אקטואלים
לעורר לב המעיינים

בשחרית ליד המיטה.

אמנם בסוף המאמר הכניס העורך משפט שאינו מובן שכתב שם 'ועוד יש להוסיף כפי שכתב המשנב' שיש אומרים דכולא ביתא כד' אמות דמי וכשבות יעקב ח"ג ס"א'.

והבנתי שכוונתו היתה לומר שכל הבית במש, הוא כד' אמות. אך לפי זה, כל מה שטרח לכתוב הוא לכאורה מיותר כיון שפשוט הוא שכולם נוטלים ידים בתוך ביתם ולא הולכים לבית אחר. ולא צריך לכתוב לימודי זכות מה היתר ללכת ליטול ידים בחדר אחר.

וגם מה שציין שם לדברי השבות יעקב. הן אמת שבשבות יעקב כתב שם שמדברי הזוהר משמע שאפי' בית של מאה אמה מותר ליטול בכל החדר. אבל ודאי שכוונתו לחדר אחד ולא לבית עם מס' חדרים.

וכן כתבו להדיא הפרמ"ג [בא"א סי' ד' סק"א] והאליהו רבה [סימן א' סק"ד], שכולהו ביתא הכוונה לאותו חדר, עיי"ש.

ישר כח יעקב. י - גבעה א'

רופא חולים ומתיר אסורים, יתכן שגם כאן יהיה דינו שיאמר בהמשך הברכה היכן שנזכר, דכיון שהשמיט והם דברים לעינכוב צריך לאומרם בברכה זו, אך לעולם ודאי מעיקר התקנה של הברכה הרי זו רשימה של גבורות ה' וודאי שאף אחד מהם לא מוגדר כסוף פסוק וענין. א"כ י"ל דגם גבי 'משיב הרוח ומוריד הגשם', דוקא במקומו אינו סוף פסוק אלא חלק מגבורות ה' ורק כששכח יכול לאומרו בכל מקום בברכה זו ולא בגלל שזה אמירה בפני עצמה.

עד כמה שידוע מרן הגרש"ז זצ"ל היה אומר 'הגשם' בסגול וכן עוד רבים וטובים.

תזכו להמשיך להגדיל תורה ולהאדירה

יצחק ב. גוטמן

תגובה לפרשת לך לך

שלום וברכה!

בגליון פרשת לך לך כתב העורך במדור ההלכתי מאמר נפלא אודות לימוד זכות על מנהגינו שלא מניחים ספל לנט"י

"בַּז לְדָבָר יִחָבֵל לוֹ וַיֵּרָא מִצְוָה הוּא יְשָׁלֵם" (יג,ג)

כאן רבינו יונה לא מפרש את פירוש הפסוק, אבל בשערי תשובה (שער א' אות ט) מבאר זאת. 'בז לדבר' - לעבירה קלה, 'הוא ישולם'. 'וירא מצוה הוא ישולם' שהוא ירא לבטל מצוה כמו שהוא יירא מעבירה חמורה הוא ישולם - הוא מתעתד אל הגמול השלם.

הוא מסביר שם ארבעה סיבות מדוע שיהיו העבירות הקלות חמורות בעיני האדם. האחת, אין לו להביט לקטנות המעשה אלא **לגדולת מי שהזהיר עליה**. ועוד, אם יסתכל על העבירה קלה, הוא ירבה לעבור עליה, ועבירה קלה שעוברים עליה הרבה פעמים, נעשית חמורה, כמו חוט דק שכופלים אותו הרבה פעמים. ועוד, שעל ידי זה שתהיה העבירה מופקרת בעיניו ויהיה משומד לדבר אחד. רביעית, עבירה קלה מביאה לידי עבירה חמורה.

תגובה לפרשת נח

לכבוד עורכי העלון הנפלא 'משנתה של תורה'

שלום רב!

ישר כח על ההשקעה הנפלאה מידי שבוע בשבוע ובפרט על הקבצים הנפלאים שיוצאים בחגים, ניכר כי המערכת אינה שוקטת על שמריה אלא דואגת לחדש את הגליון ומדוריו.

בגליון של פרשת נח, במדור ההלכתי התעסק הכותב שליט"א בפולמוס הידוע אי אמרינו 'מוריד הגשם' בסגול או בקמץ וה'ה' 'מוריד הטל' בפתח או בקמץ, והדברים תלויים האם זה סוף ענין או אמצע ענין.

והכותב הוכיח שאין זה אמצע ענין, שהרי נפסק שאם שכח יכול לאומרו באמצע הברכה גם במקום אחר, סימן שזוהי אמירה בפנ"ע ללא קשר למה שנאמר מקודם או אח"כ, ולפי"ז כתב שיש לומר בקמץ.

אמנם נראה לי לדון בראייתו, הגם שאין כזה נידון כיון שהוא לא מצוי. מה יהיה אם ישמיט אדם את המילים 'סומך נופלים

משנת הלך

לך טוב מפרשת השבוע

עבודת ה' בדרכה של רבקה אמנו

במשך שנים רבות, עד שנולד לו בן. אך למגינת לב נקפד פתיל חייו של בנו יחידו, בתאונת דרכים שאירעה בחוה"מ סוכות. בני קהילתו היו בטוחים שבאותה שנה הוא לא ירקוד וירקיד בשמחת תורה. אך לתדהמת כולם הוא "תיפקד" בשמחת תורה כבימים ימימה, ורק בצאת החג נתן ביטוי עז לאבלו ושפך דמעות כמים והתעטף ביגון. לימים שאל אותו ר' יצחק כיצד הצליח להתגבר ולהתעלות ביום שמחת תורה. והלה השיב לו: מה זאת אומרת כיצד. תאר לעצמך שביום כיפור עולה בדעתך לטעום משהו כדי להתגבר על חולשתך, הלא בשום אופן לא יעלה על דעתך לעשות זאת. כי התורה ציוותה להתענות, א"כ כל הרצונות לאכילה בטלים לחלוטין.

כך עשיתי גם בשמחת תורה. לנגד עיני עמד תפקידי לשמוח בשמחת החג, ומול צו אלוקי זה נמוגו ונמחקו כל הרצונות והדרישות הטבעיות שעמדו למכשול בדרך למילוי מה שנדרש ממני מאת ה'.

סדר העבודה הוא לעלות בסולם העבודה והיראה, גם כאשר הטבע ונטייתו עומדים מנגד. כדי להתמודד ולהתגבר על "מחסומים" אלה, העמידו לנו חז"ל את החובה להיות לעולם ערומים ביראה. משמעות הערמה היא במקרה דגן עשיית תחבולות, כלומר להמשיך ולהתמודד בכל אופן ובכל מצב.

את זה ראינו אצל רבקה, אשר התעלתה תוך כדי גילוי גבורת נפש גדולה מאד כדי למלא את התפקיד שנועד לה. היא התעלמה מהקשיים והעמידה לנגד עיניה אך ורק את עשיית רצון ה'. התמודדות מעין זו היא למעשה תביעה הנדרשת מכל אדם.

*

הרב יצחק זילבר זצ"ל סיפר על אדם שהוא העריך אותו עד מאד, שמסר נפשו לעבודת ה' באופן עילאי. אותו אדם היה שמח ומשמח את בני קהילתו בכל שנה בשמחת תורה. אדם זה היה חשוך בני

בחשיבות התפקיד הזה, עד כדי חרדה של "למה אשכל גם שניכם ביום אחד". אלא שזוהי מידת הצדיקים, לבנות דוקא בדרך זו מהלך של קדושה ועלייה. וכמאמר בעל ה"מסילת ישרים" (פרק ט): "שבעלי הדעה האמיתית, כל מה שיתגברו עיכובים כנגדם עד שיצטרכו יותר כח להעבירם יאמץ ליבם וכו', כשר צבא הרשום בגבורה, אשר יבחר לו תמיד במלחמה החזקה יותר, להראות תוקפו בנצחונה".

"שר צבא רשום בגבורה", היינו במקום שאין שום דרך ושום עצה להצליח ולנצח במלחמה. ואם למרות זאת בחר במלחמה חזקה וניצח בה, בזה הוא רשום בגבורה.

גבורה רוחנית היא דרך עבודה הנדרשת מכל אדם באשר הוא, כמו שאמרו (ברכות ז.) "לעולם יהא אדם ערום ביראה". וכמו שביאר הרמח"ל (מסילת ישרים פכ"ג). "לעשות תחבולות נגד הטבע ונטייתו". ללא התבוננות, איננו חשים כלל עד כמה הטבע ונטייתו עומדים לנו למכשול בדרך העבודה.

בעקבות דברי הפסוק "ותלך לדרוש את ה'", שנאמר על רבקה, ניתן לומר שהיא הייתה הראשונה שנאמר עליה שהלכה לשאול דעת תורה. כבר עמדו המפרשים על תוכן השאלה הזו. החיד"א ביאר שהיא סברה שאם עשו מפרסם לצאת כאשר חלפה על פתחי עבודה זרה, נמצא שהיא שותפה בהעמדת זרע לעבודת אלילים. אשר על כן זעקה מקירות ליבה "למה זה אנוכי?!". הרי אם כך נגזר, הרי אפשר שיולד מאשה אחרת, כמו שמצינו אצל אברהם שישמעאל נולד מהגר ולא משרה.

על כך נענתה רבקה ואמרו לה: "שני גויים בבטןך", ודרשו חז"ל שמעשו יצאו גרים (עיין רש"י). וכן אמרו בירושלמי (פ"ק דמגילה הלכה א'), שלעתיד לבוא אנטונינוס בא בראש גרי הצדק. לכן, אומר הגר"ח קמיל זצ"ל בספר "עבודת חיים", נצרך בדווקא שיוולד עשו מרבקה, כדי שיהיה בו ניצוץ של קדושה, שממנו יצאו הגרים לעומתו ישמעאל, ממנו לא יצאו גרים וכפשוטו של מקרא (בראשית כה) "על פני כל אחיו נפל", לכן לא היה צורך שיוולד משרה.

זה היה החשש של רבקה "למה אשכל גם שניכם ביום אחד" (שם, כז). שכן יש להתפלא מדוע התאוננה על מותו של עשו שיצא לתרבות רעה והיה עובד עבודה זרה. אלא, לפי המבואר היה בו ניצוץ של קדושה, לפיכך למרות רשעותו, רבקה מתאוננת ומצטערת על מותו. כי עתידים לצאת ממנו עובדי הנביא שהיה גר אדומי, אנטונינוס, שמעיה ואבטליון ורבי עקיבא.

תפקיד זה שרבקה אמנו קיבלה עליה, להעמיד את עשו, דרש ממנה גבורת נפש עצומה ללא שיעור. שהרי עשו יצר מציאות של רשע בעולם, כי יצא ממנו עמלק, שאין השם שלם ואין הכסא שלם עד שימחה שמו.

יתירה מזו כתב רש"י (שם לה) שהעלים הכתוב את יום מותה של רבקה, כדי שלא יקללו הבריות את הכרס שיצא ממנו עשו. כלומר, רישעות עשו פוגעת כל כך בצורתו של עולם, עד שגם הבריות יודעים שהכרס שממנו יצא עשו הוא רבקה אמנו. עדיין היה להם מקום לקללו אפילו אחרי מותה, עד שהוצרך הכתוב להעלים את מותה.

מתוך הבנה של מציאות זו של גודל התפשטות הרשע של עשו בעולם, לפי השגתנו לא שייך להעלות על הדעת לקבל למרות זאת את התפקיד של העמדת עשו, שבביל הגרים שיצאו ממנו. ויתירה מזו, להגיע להכרה כה גבוהה

להארות והארות:
k0548541508@gmail.com

משנת הש"ר

לקחי הפרשה במשנת
הרש"ר הירש

מטרות

מטרותיו לשם שמים.

ג: וכך בירכו אביו ליעקב בדמותו של עשיו, 'ויתן לך האלקים מטל השמים ומשמני הארץ ורב דגן ותירש', לך שמשרת את הרוח על ידי החומר, יתן האלקים את ברכתו החמרית למטרה נעלה זו.

אך כשמתבררת לו הטעות הגדולה במטרותיו וייעודו של עשיו, 'ויחרד יצחק חרדה גדלה עד מאד', וחזיק ברכתו שאין מקומה מעתה אלא בבית יעקב, 'גם ברוך יהיה'.

ד: ואילו עשיו, אחר שקיבל יעקב את ברכת האלקים, ביקש ברכה אחרת, ברכה שאין בה מבית יצחק ולא כלום, 'הברכה אחת היא לך אבי, ברכני גם אני אבי'. ואכן קיבל ברכה ארצית שאין בה 'יתן לך אלקים' אלא 'משמני הארץ' ועל חרבך תחיה', ללא המטרה הנעלית של קידוש החומר אין בו השגחה וכל כולו חיי כח החרב.

'שא נא כליך תליך וקשתך, וצא השדה, וצודה לי צידה, ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי, והביאה לי, השתמש בכל יכולותי וכישורונותי המיוחדים לך למטרה קדושה, להביא לאב זקן וחלוש מטעמים כאשר אהב, 'בעבור תברך נפשי' בברכת החומר המוקדש לחיי הרוח.

אך רבקה ידעה שאין ברכה זו שייכת לעשיו הרשע שישתמש בחומר לתאוותיו השפלות ולא לקדשו ולקיים בו את רוחו של יעקב, חפצה שיברך את יעקב בברכת החומר ובבית יעקב עצמו יהיה מי שישתמש בחומר לרווחת בית ישראל.

על כן צוותה על יעקב שילך לקבל את הברכות, ולהסיר את מניעת אביו, הראתה לו על ידי ההתחפשות עם עורות הגדיים עד כמה אפשר לטעות בסימן חיצוני, רק ילבש יעקב עור גדי וכבר יראה כעשיו, ואך יעשה עשיו סימני צדקות וכבר כל

א: אופיו של יעקב כאיש תם בא לידי שלמות בהנהגתו כיושב אהלים, תפקידו של איש ציד אינו להיות יושב אהלים, אך חלילה לו מהיות איש שדה, איש שמהותו ומטרתו היא השדה.

מעולם לא חשב יצחק שעשיו יושב אהלים, הן המציאות פגשה אותו בשדה ולא בבית המדרש, אך חשב שמטרתו של עשיו כמטרתו של יעקב, ולשם כך ניצל הוא את כישוריו שלו לרווחה הכלכלית של בית יעקב.

אך רבקה, הכירה שאין בעשיו ממטרתו של יעקב ולא כלום, שבכל מהותו הוא 'איש שדה', איש חומרי שהשדה מקום לו לפורקן יצריו האפלים, ולא כלי לשימוש הרוח.

ב: לעת זקנה, בבה האב להאציל לבניו ברכת החומר, לא חפץ לברך בה את יושב האהלים שהרי אין זה מתפקידו, איש הצייד אשר יפרנס לבית ישראל הוא חזקוק לברכה זו למען החזקת האומה.

קהילות קודש

מתורת יושבי בתי המדרש

♦ בית ניסים ♦

לשמיע את קול ה' הקורא אלו... הרב עמרם כהן

לתאוותם (כביכול לפי ראות עינינו החומריות): לנתק את כלל ישראל ממקור חיותם "לימוד התורה הקדושה ועבודת התפילה".

והנה על אף שעל פניו נראה שיש מהלך בכוננתם בכל הגזירות, אולם לפי מה שנתבאר לעיל בשם הגר"ח פרידלנדר זצ"ל, "לשמיע את קול ה' הדובר אלי", אם בא לנו צער כסגירת בתי המדרש לתורה ולתפילה, חובה עלינו לחשוב על מה עשה ה' זאת לנו וכמו שכבר דברו מרנן ורבנן גדולי ישראל שליט"א בכל אתר ואתר, לשמור על קדושת ביהמ"ד, בדיבורי חולין, (וכן הורה מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א, לכבות את הפלאפון בכניסה לביהמ"ד): **אם זה שמירה על כבוד הספרים וכד'.**

ואם כדבריו של מרן הגרי"ג אדלשטיין שליט"א, בשם הרב דסלר זצ"ל: כשבאים על האדם צרות והוא בוטח בה' שינצל מהם, אמנם הוא יזכה להינצל כשם שדוד המלך ע"ה בטח וניצול, אולם מכיוון שחושב שיש כח למחזיקים 'בשוט' להרע

לדאבון לב, מגפת הקורונה הולכת ומתפשטת ואחריה הרשויות גוזרים גזירות חדשים לבקרים על הכלל ועל הפרט, ובפרט על בתי מקדש מעט, אשר גורמים ביטול תורה וביטול תפילה (ברוב עם ובחוסר כוונה), שלא היה כן בכל הדורות. אכן גזירות אלה גורמות אצל אנ"ש הרגשות ותגובות של כעס והקפדה על הרשויות, שבזדון ליבם שמחים שהשיגו

בתחילת ספר 'שפתי חיים' לגר"ח פרידלנדר זצ"ל, מובא פנקס רשימות שרשם הגר"ח, להלן קטע מתוך הרשימה, בתקופה שהמחלה הידועה תקפה אותו וסבל יסורים נוראים וז"ל:

"צריך לשנן לעצמי ולהרגיש בלבי שהי"ת קורא אלי מתוך היסורים האלה ומתוך פחד המות שבה עלי, וצריך לשמוע מתוך זה את קו ה' שקורא אלי, וכל כמה שאני מרגיש את היסורים הלא הם מופנים אלי ולא למשהו אחר, ומי מביא עלי את היסורים האלו.

האלקים הרחמן שרחמיו וחסדיו אין קץ ותכלית שחומל עלינו כאב רחמן, ואם הב רחמן מדבר אלי בקול נורא ואיום כזה הלא צריך לדעת שהרע שהוא רוחצה לעקור ולשרש אצלי הוא נורא ואיום, כי אחרת האלקים הרחמן לא היה משתמש ביסורים גדולים כאלו, וצריך להבין מתוך זה שיש עלי תביעות נוראות בשמים.

לכן צריך להשתדל בכל הכוחות לשמוע אל הקול הזה. והלא היסורים האלו הם סייעתא

מדיבריו הנפלאים של השפתי חיים' אנו למודים, הלכה למעשה היאך מתייחסים למאורעות שפוקדים את האדם, וכל מילה מיותרת לע"ע.

מעניין לעניין בענייני דימוא

לדאבון לב, מגפת הקורונה הולכת ומתפשטת ואחריה הרשויות גוזרים גזירות חדשים לבקרים על הכלל ועל הפרט, ובפרט על בתי מקדש מעט, אשר גורמים ביטול תורה וביטול תפילה (ברוב עם ובחוסר כוונה), שלא היה כן בכל הדורות. אכן גזירות אלה גורמות אצל אנ"ש הרגשות ותגובות של כעס והקפדה על הרשויות, שבזדון ליבם שמחים שהשיגו

לדאבון לב, מגפת הקורונה הולכת ומתפשטת ואחריה הרשויות גוזרים גזירות חדשים לבקרים על הכלל ועל הפרט, ובפרט על בתי מקדש מעט, אשר גורמים ביטול תורה וביטול תפילה (ברוב עם ובחוסר כוונה), שלא היה כן בכל הדורות. אכן גזירות אלה גורמות אצל אנ"ש הרגשות ותגובות של כעס והקפדה על הרשויות, שבזדון ליבם שמחים שהשיגו

משנת המעשה

מעשים נחמדים

חוגר ישראל

דו"ח, יש לך אפשרות לערער על כך בבית המשפט. תיכף כשאמר את דבריו, שמעתי את הרבוננו של עולם אומר לי "שמעת את הרצועה (רצועת התפילין) מאוחר מדי", נזכרתי בדברי חובת הלכות בשער הבטחון שכאשר אדם יתקן את חטאו, תעלם הסיבה להזקו ואויביו ומבקשי רעתו לא יוכלו להרע לו, שוב נשאתי תפילה, "ייבוננו של עולם, אנא סלח לי, הבנתי את המסר, החל ממחר אני מבטיח להניח תפילין בזמן".

לפתע, ללא כל סיבה הנראית לעין לאחר שהשוטר החל לרשום את הדו"ח אמר "אבוא לקראתך, הפעם אתן לך אזהרה בלבד, זאת אומרת שאמנמם כעת לא תקבל קנס, אולם בפעם הבאה שתיתפס, תקנס בכפל כפליים".

בדו"ח שהוגש לפני הדגיש השוטר את

תפילין בשעה מוקדמת, והנה תיכף חצות יום עובר".

בשעת אחה"צ נהגתי ברכבי בכביש מהיר, כאשר לצידי נסעה ניידת משטרה והשוטרים שנסעו בה הביטו לתוך רכבי, נזכרתי שאיני תגור וכנראה שאת זה שוטרי התנועה רצו לראות, לא יכולתי לחגור כעת שכן הללו לא הורידו עיניהם מעלי.

לאחר נסיעה של כחמש דקות בערך... נתבקשתי לעמוד בצד, או אז הבנתי שאין לי מה להפסיד וחגרתני את עצמי מול עיני השוטרים.

לאחר שהצגתי את הרשיונות, שאל השוטר: "מה עם הרצועה?" כוונתו היתה כמובן לחגורת הבטיחות, "מה הבעיה עם הרצועה, הלא הנך רואה שאני חגור" ענית, "אני רואה שאתה חגור אבל שמת את הרצועה מאוחר מדי", אני רושם לך

באותו היום היתה זו כבר הפעם השנייה באותו החודש שלצערי הנחתי תפילין לאחר חצות היום סיפר יוני, ובעודי יוצא מהשטיבלאך המקומי חשבתי לעצמי באכזבה "עם קצת יותר מאמצים וודאי שהייתי מצליח להתעורר בזמן ולהתפלל בטלית ותפילין כמו יהודי כשר".

בלב כואב הרמתי עיני למרום ואמרתי "רבוננו של עולם. אני מקבל על עצמי לא לאחר את הנחת התפילין, אקום בזמן, אתפלל במנין בשעה רגילה ולא במנין המאוחר ביותר בשטיבלאך, אנא ה' עזור לי, תן לי כוחות מחודשים כדי שאוכל לעמוד בקבלתי".

למחרת, כאשר הקצתי משנתי, השעה היתה אחת עשרה בבוקר, כעסתי על עצמי כיצד לא התעוררתי לקול השעון המעורר, הן רק אתמול קבלתי על עצמי להניח

וזכנו לקבל שבתות מתוך רוב שמחה

מוקד שבת ברכסים לשירותכם - מרפאת סביון רח' סביון 40

שעות פעילות: ליל שבת: 18:00-20:00 | יום שבת: 8:00-12:00 | טל. 04-664-1025

התפילין 054-8468706